

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava - painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi **Heinäveden kunta**

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi **Riitta A. Tilus**

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot **riitta.a.tilus@heinavesi.fi, 0405505811**

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä **K.hallitus 18.1.2016, valtuusto 8.2.2016**

Toimielimen nimi **Heinäveden valtuusto**

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomainen

järjestö

joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Maakuntajako itsehallintoalueena on sekä nimensä että kokonsa puolesta riittävän lähellä kansalaisia, jotta demokraattinen päätöksenteko voidaan toteuttaa. Maakunta toimijana tarjoaa luontevan pohjan kansalaisten osallistumiselle ja vaikuttamiselle, tehtävien järjestämiselle ja palvelujen saavutettavuudelle. Maakunta on myös historiallisesti ja kulttuurisesti sellainen yksikkö, johon ihmisten on helppo samaistua. Maakunta on talousmaantieteellisesti sopiva ja looginen alue itsehallintoalueeksi, jossa voidaan saavuttaa synergiaetuja ja kustannustehokkuutta.

Kunnille pitää antaa mahdollisuus itse valita se itsehallintoalue, johon haluaa kuulua ja siten mahdollisuus myös vaihtaa maakuntaa.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Heinäveden kunta kuuluu tällä hetkellä Etelä-Savon maakuntaan. Kunta on Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän (sairaanhoitopiirin) jäsen. Valtuusto päätti 14 muun Pohjois-Karjalan kunnan kanssa yhtäpitävin päätöksiin 28.10.2015 perustaa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän (Siun Sote), hyväksyi kuntayhtymälle perussopimuksen ja siirsi kuntayhtymälle sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä vastaavan 1.1.2017 lukien. Kuntayhtymä on myös erikoissairaanhoitolain mukainen sairaanhoitopiiri sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukainen erityishuoltopiiri. Hallinnollisen toimintansa kuntayhtymä aloitti 1.1.2016 lukien.

Heinäveden kunta katsoo, että se kuuluu Pohjois-Karjalan maakuntaan ja itsehallintoalueeseen ja tulee tekemään siirrosta myös erillisen esityksen. Perusteena kunta katsoo talousmaantieteellisesti ja kaikin tavoin tässä aluehallinto- ja sosiaali- ja terveystalouden sekä muiden itsehallintoalueelle mahdollisesti tulevien tehtävien ja palvelujen tuottamisessa ja järjestämisessä luontevimmin kuuluvansa Pohjois-Karjalan itsehallintoalueeseen (maakuntaan).

Heinäveden kunta on pinta-alaltaan laaja kunta. Kunta jakautuu Kermajärven johdosta eteläiseen ja pohjoiseen alueeseen. Molemmiin puoliin järveä on toimivat liikenneyhteydet Pohjois-Karjalan itsehallintoalueen keskuspaikkaan eli Joensuun kaupunkiin. Itsehallintoalueen tuottamiin palveluihin saavutettavuus on yhdenvertaista Pohjois-Karjalan suunnalta. Heinäveden kunnalla ja kuntalaisilla on monenlaista yhteistyötä ja

yhteiskunnallisten ja muiden palvelujen käytön osalta Pohjois-Karjalan alueen toimijoiden kanssa. Heinäveden kunta järjestää erikoissairaanhoidon palvelut jo nyt Pohjois-Karjalan keskussairaalaista, kunnalla on hankintayhteistyötä alueen kuntien ja kuntayhtymien kanssa, kunnalla on toimiva ICT-yhteistyö Pohjois-Karjalan maakuntaverkon välityksellä, kunta on mukana Pohjois-Karjalan musiikkiopiston toiminnassa. Kunnan nuoret (ja aikuisopiskelijat) opiskelevat pääosin Itä-Suomen yliopistossa Joensuussa sekä myös Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa ja ammatillisissa oppilaitoksissa Joensuussa. Myös laajemmat kaupalliset palvelut hoituvat Joensuun suunnalta.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ratkaisu olisi ollut selkeämpi, jos jokaiselle 18 alueelle olisi annettu myös sote-palvelujen järjestämismvastuu.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat

Jokin muu, mikä?

Itsehallintoalueen oman päätöksen mukaisesti.

6. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Luontainen yhteistyösuunta on Pohjois-Savon/Kuopion suunta, koska Kuopiossa on mm. yliopistollinen keskussairaala KYS.

7. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

8. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Heinäveden kunta muiden Pohjois-Karjalan kuntien kanssa on tehnyt päätöksen yhteisestä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämialueesta eli kuntayhtymästä, jonka se katsoo jo nyt muodostavan alueena ja maakuntana tulevan itsehallinnollisen alueen.

9. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Itsehallintoalueilla tulee mahdollistaa valtakunnallisen perusratkaisun rinnalla se, että alueen kunnat ja kuntayhtymät pystyvät ja saavat omilla päätöksillään joustavasti osoittaa itsehallintoalueelle haluamiaan tehtäviä.

Valtiolta siirtyvien tehtävien perusjakona on oltava se, että kehittämiseen liittyvät tehtävät tulevat kattavasti itsehallintoalueelle, mutta lupahallintoon, valvontaan, kansalaisten oikeusturvaan, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon sekä turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät tulee jatkossakin säilyttää valtion tehtävinä ja sen mahdollisella aluehallinnolla.

Valtiolle riittää jatkossa nykyisten aluehallintovirastoista, AVI ja ELY-keskuksista siirrettävien tehtävien ympärille rakentuva yksi alueellinen organisaatio/hallinto, jolla voi olla myös valtakunnallinen toimivalta ja riittävä määrä palvelupisteitä maantieteellisen palvelupeaton varmistamiseksi kaikille itsehallintoalueille. Entisen tyyppistä lääninhallitusrakennetta ei tarvita.

Maakuntien liittojen nykyiset tehtävät on kokonaisuudessaan siirrettävä itsehallintoalueille. Itsehallintoalueiden tehtäviin tulee kuulua myös maakuntien kansainvälisten suhteiden hoitaminen sekä tilastoihin ja ennakointiin liittyvät tehtävät.

ELY-keskuksista itsehallinnolle siirrettävien aluekehitystehtävien tulee kattaa kokonaisuudessaan EU-rakennerahastotehtävät sekä maaseutu- ja kalatalousrahaston tehtävät. Maaseutuasioista tulee itsehallintoalueelle keskittää asiat siten, että Maaseutuviraston ydintehtävänä on jatkossakin tukien maksatusviranomaisena toimiminen.

ELY-keskuksen joukkoliikennetehtävät on syytä siirtää itsehallintoalueille, sillä se kytkeytyy ylikunnalliseen kaavoitukseen ja kuntien liikennepalvelujen järjestämiseen. Ratkaisussa on huomioitava mahdollisuudet kiintiöidä itsehallintoaluekohtaisesti sekä yrityksille että liikennejärjestelmän kunnossapitoon ja kehittämiseen kohdistettavaa rahoitusta. Myös työllisyysasioiden hoitamisen ratkaisu tulee huolella selvittää suhteessa valtio-itsehallinto-kunta.

Myös nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntatehtävät on tarkoituksenmukaista siirtää ELY-keskuksista ja AVI-virastoista itsehallintoalueille. Ympäristöä ja luonnonvaroja koskevat asiat luvitusta ja valvontaa lukuun ottamatta tulee siirtää itsehallintoalueille.

TEKESIN päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista on tuotava mahdollisimman paljon itsehallintoalueille. Valtion itsehallintolinjausten mukainen pelastustoimen tehtävien hoito ensihoitopalveluineen soveltuu edelleenkin alueille eli sairaanhoitopiireistä itsehallintoalueille. Hallinnollisesti pelastuslaitosten ja sote-alueiden tulee olla saman oikeustoimijan alaisuudessa.

Itsehallintoalueille siirrettävät asiat valtakunnallisena ratkaisuna tulee siirtää nimenomaan valtion hallinnosta itsehallintoalueille, ei kunnista. Jos tehtäviä siirretään peruskunnista, se tulee tapahtua ja olla mahdollista niiden oman päätöksenteon kautta.

10. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Peruskunnilla tulee olla riittävät resurssit ja kannustimet vaikuttaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Työ on poikkihallinnollista ja useilla tasoilla tapahtuvaa yhteistyötä, jonka tavoitteena on kuntalaisten elämänlaadun parantaminen. Uudessa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymässä työtetään jo nyt erillisessä työryhmässä tähän kuntien ja kuntayhtymän (itsehallintoalueen) rajapintaan kuuluvia asioita, joiksi on tunnistettu erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, lapset ja nuoret, työllisyysasiat, maahanmuuttajatyö, asumisen erityiskysymykset ja asiointiliikenne. Kaikki em. asiat liittyvät laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Esille on noussut mm. seuraavia toimenpiteitä; hyvinvointisuunnitelma ja –kertomus kunnan ja itsehallintoalueen työkaluna, tavoitteiden laadinnassa, toimeenpanossa ja arvioinnissa, yhteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiat, ennalta ehkäisevät erilaiset toimenpiteet jne. Koordinaatiovastuu tulisi em. perusteella olla itsehallintoalueella.

11. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Kaikkea turhaa ja ylimääräistä itsehallintoalueisiin ja peruskuntiin kohdistuvaa valtion normitusta ja ohjausta tulee välttää. Itsehallintoalueiden käytössä olevat resurssit on kanavoitava alueille kokonaisuudessaan.

Itsehallintoalueiden yhteishankinta ja tukipalvelut tulee säilyttää alueilla. Esim. Pohjois-Karjalalla on Joensuussa vahvaa yhteishankintaa ja erilaista palvelu- ja yhteiskeskustoimintaa. Kuntien tietohallinnon ja kuntalaisten sähköisten palvelujen kehittäminen on Pohjois-Karjalan tietotekniikkakeskus Oy:n toimesta kehittynyt maakuntaverkon myötä.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Itsehallintoalueiden rahoituksessa sosiaali- ja terveystalvelujen tehtävien hoidon osalta on otettava huomioon alueen väestön rakenne ja sairastavuus. Varsinkin Itä-Suomen

alueella (meidän alueella) alueiden maantieteellinen laajuus ja siten pitkät etäisyydet tulee ottaa huomioon ja valtion rahoitusta ohjata alueille näillä perusteilla, koska saavutettavuus etäisyyksien vuoksi maksaa. Mikäli itsehallintoalueiden rahoitus perustuu osittain tai kokonaan sen omaan verotusoikeuteen, rahoitukseen tulee sisällyttää nykyisen verotulojen tasauksen mukainen osuus. Varsinkin ensivaiheessa on sote-palvelujen tuottamisessa valtion rahoitus oltava kattava ja ainakin siihen asti, kun on selvitetty, miten verotus kuntien, itsehallintoalueiden ja valtion kesken säädetään.

Myös peruskuntien toimintaedellytykset on tämän uudistuksenkin jälkeen turvattava. Kun kunnilta poistuu tehtäviä, kuten; sote-, pelastustoimi-, ym. tehtävät jne., ja niiden mukaiset kulut, on samalla, kun kuntien tulopohjaa niiden myötä mahdollisesti leikataan, varmistettava, että leikkaukset ja tuloerät vastaavat kuntakohtaisesti toisiaan.